

เอกสารรับฟังความคิดเห็น

การปรับปรุงหลักเกณฑ์
การซื้อขายหลักทรัพย์ด้วยเงินสด
(ฉบับปรับปรุง)

ขยายระยะเวลาเปิดรับฟังความคิดเห็น
ถึงวันที่ 24 มกราคม 2567

ตามที่ตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย (“ตลาดหลักทรัพย์ฯ”) ได้เปิดรับฟังความคิดเห็นเกี่ยวกับการปรับปรุงหลักเกณฑ์การซื้อขายหลักทรัพย์ด้วยเงินสดตั้งแต่วันที่ 22 ธันวาคม 2566 อย่างไรก็ตามพบว่ามีความเข้าใจคลาดเคลื่อนเกี่ยวกับข้อเสนอปรับปรุงหลักเกณฑ์ดังกล่าว

เพื่อให้มีความเข้าใจที่ถูกต้องเกี่ยวกับข้อเสนอปรับปรุงหลักเกณฑ์ในครั้งนี้ ตลาดหลักทรัพย์ฯ จึงได้ปรับปรุงเอกสารและขอสรุปหลักการเกี่ยวกับข้อเสนอการปรับปรุงหลักเกณฑ์ว่า เป็น การกำหนดระยะเวลาในการชำระราคาและส่งมอบหลักทรัพย์ระหว่างสมาชิกกับลูกค้าทุกประเภทให้เป็น **T+2** เหมือนกัน เพื่อความเท่าเทียมกันของลูกค้าโดยมีรายละเอียดดังนี้

1. กรณีลูกค้าต้องชำระค่าซื้อ หรือต้องส่งมอบหลักทรัพย์ให้กับสมาชิก: ลูกค้าจะต้องดำเนินการให้แล้วเสร็จก่อนเวลาที่สมาชิกจะชำระราคาและส่งมอบหลักทรัพย์กับสำนักหักบัญชี เพื่อให้สมาชิกสามารถนำส่งเงินและหลักทรัพย์กับสำนักหักบัญชีเพื่อการชำระราคาและส่งมอบหลักทรัพย์ได้ทันเวลา¹
2. กรณีสมาชิกต้องชำระค่าขาย หรือต้องส่งมอบหลักทรัพย์ให้กับลูกค้า: สมาชิกจะต้องดำเนินการหลังเวลาที่สมาชิกชำระราคาและส่งมอบหลักทรัพย์กับสำนักหักบัญชีแล้ว เพื่อป้องกันการเอื้อประโยชน์แก่ลูกค้าในลักษณะที่อาจไม่เป็นธรรม

ทั้งนี้ สมาชิกยังคงมีหน้าที่ต้องปฏิบัติตามลูกค้าแต่ละประเภทอย่างเป็นธรรมและเท่าเทียมกัน ซึ่งสมาคมบริษัทหลักทรัพย์ไทย (“ASCO”) อาจกำหนดแนวปฏิบัติของสมาชิกเพิ่มเติมเพื่อให้เป็นมาตรฐานเดียวกันทั้งอุตสาหกรรม โดยแนวปฏิบัติของสมาชิกที่กำหนดเพิ่มเติมโดย ASCO ดังกล่าวต้องได้รับความเห็นชอบจากสำนักงาน ก.ล.ต. หรือตลาดหลักทรัพย์ฯ (แล้วแต่กรณี)

นอกจากนี้ เพื่อให้ได้ข้อมูลที่เป็นประโยชน์ต่อการพิจารณาปรับปรุงหลักเกณฑ์ที่เกี่ยวข้องในครั้งนี้ ตลาดหลักทรัพย์ฯ จะขยายเวลาการเปิดรับฟังความคิดเห็นออกไปจนถึงวันที่ 24 มกราคม 2567 โดยผู้ที่สนใจจะร่วมแสดงความคิดเห็นสามารถทำได้ผ่านช่องทาง <https://forms.gle/4q6EBvh7vhPjXukt5>

¹ ปัจจุบันสำนักหักบัญชี ได้กำหนดให้สมาชิกต้องทำการชำระราคาและส่งมอบหลักทรัพย์กับสำนักหักบัญชี ณ เวลา 13:30 น. ของวันที่ T+2

สารบัญ

ส่วนที่ 1: บทนำ.....	4
ส่วนที่ 2: ประเด็นรับฟังความคิดเห็น	5
ส่วนที่ 3: แบบรับฟังความคิดเห็น	6

ส่วนที่ 1: บทนำ

ตามที่ตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย (“ตลาดหลักทรัพย์ฯ”) ได้พัฒนาและปรับปรุงหลักเกณฑ์ต่าง ๆ มาอย่างต่อเนื่องเพื่อสนับสนุนและส่งเสริมธุรกิจในตลาดทุน เพื่ออำนวยความสะดวกและตอบสนองต่อความต้องการของผู้ลงทุน รวมถึงเพื่อยกระดับการกำกับดูแลและทบทวนหลักเกณฑ์ให้เป็นปัจจุบัน ตามแผนกลยุทธ์ของตลาดหลักทรัพย์ฯ นั้น

ในครั้งนี้ ตลาดหลักทรัพย์ฯ ได้ทบทวนหลักเกณฑ์เกี่ยวกับการซื้อขายหลักทรัพย์ด้วยเงินสด ให้เหมาะสมกับสภาพการณ์ในปัจจุบัน ซึ่งการรับมอบและส่งมอบหลักทรัพย์ส่วนใหญ่จะอยู่ในรูปแบบไร้ใบหลักทรัพย์ (Scriptless) อันต่างจากอดีตที่ส่วนใหญ่อยู่ในรูปแบบใบหลักทรัพย์ (Script) ประกอบกับปัจจุบันได้มีหลักเกณฑ์ของสำนักงาน ก.ล.ต. ที่กำหนดแนวทางในเรื่องความสัมพันธ์ระหว่างลูกค้าที่เป็นผู้ลงทุนกับสมาชิก รวมถึงเรื่องการบริหารจัดการความเสี่ยงของลูกค้าอยู่แล้ว ดังนั้น หลักเกณฑ์ของตลาดหลักทรัพย์ฯ ที่ใช้อยู่ซึ่งกำหนดแนวปฏิบัติของสมาชิกถึงในระดับลูกค้าแต่ละประเภท จึงอาจไม่สอดคล้องกับสภาพการณ์ในปัจจุบัน และเกิดความไม่เท่าเทียมกัน

เพื่อให้ได้ข้อมูลที่เป็นประโยชน์ต่อการพิจารณาปรับปรุงหลักเกณฑ์ที่เกี่ยวข้อง ตลาดหลักทรัพย์ฯ จึงขอเปิดรับฟังความคิดเห็น โดยท่านสามารถให้ความเห็นหรือข้อเสนอแนะเพิ่มเติมต่อตลาดหลักทรัพย์ฯ ได้ตั้งแต่วันที่ 24 มกราคม 2567 ผ่านช่องทาง <https://forms.gle/4q6EBvh7vhPjXukt5> ทั้งนี้ หากมีข้อสงสัยเพิ่มเติมสามารถติดต่อสอบถามได้ที่ 02-009-9804 หรือ 02-009-9321 หรือ Email: MarketSupervisionPolicyDepartment@set.or.th

ส่วนที่ 2: ประเด็นรับฟังความคิดเห็น

หลักเกณฑ์ปัจจุบัน

1. หลักเกณฑ์เกี่ยวกับการซื้อขายหลักทรัพย์ด้วยเงินสด (Cash Account) ในปัจจุบัน ได้กำหนดระยะเวลาชำระราคาและส่งมอบหลักทรัพย์ระหว่างสมาชิกและลูกค้าแต่ละประเภท เพื่อให้มั่นใจว่า สมาชิกจะได้รับเงินและหลักทรัพย์ทันเวลาที่จะชำระราคาและส่งมอบหลักทรัพย์กับสำนักหักบัญชี (ในฐานะ Clearing House) ซึ่งในอดีตการส่งมอบหลักทรัพย์ส่วนใหญ่จะเป็นการส่งมอบในรูปแบบใบหลักทรัพย์ (Script) ทำให้อาจต้องมียุทธศาสตร์เพื่อให้สมาชิกดำเนินการได้อย่างเหมาะสม โดยสามารถสรุปเกณฑ์ปัจจุบันได้ ดังนี้
 - เมื่อลูกค้าซื้อหลักทรัพย์: ให้ลูกค้าชำระค่าซื้อภายในวันที่ T+2 และสมาชิกจะส่งมอบหลักทรัพย์ให้กับลูกค้าภายในวันที่ T+3
 - เมื่อลูกค้าขายหลักทรัพย์: ให้ลูกค้าส่งมอบหลักทรัพย์ภายในเวลา 12.00 ของวันที่ T+1 และสมาชิกจะชำระค่าขายในวันที่ T+2
 อย่างไรก็ตาม เกณฑ์ดังกล่าวข้างต้นไม่ใช้กับลูกค้าบางประเภทซึ่งมีวิธีปฏิบัติที่แตกต่างออกไป เช่น บริษัทหลักทรัพย์ที่มีใช้สมาชิก (Sub-Broker) นิติบุคคลต่างประเทศที่ให้บริการฝากทรัพย์สินไว้กับคัสโตเดียน เป็นต้น
2. สำนักงาน ก.ล.ต. ได้กำหนดให้สมาชิกต้องมีการดูแลความเสี่ยงของลูกค้าในเชิงหลักการว่า สมาชิกต้องทำความรู้จักและประเมินข้อมูลของลูกค้าผ่านกระบวนการทำความรู้จักลูกค้า (Know Your Customer) และการตรวจสอบเพื่อทราบข้อเท็จจริงเกี่ยวกับลูกค้า (Customer Due Diligence) รวมถึงต้องสามารถจัดประเภทลูกค้าเพื่อให้บริการที่สอดคล้องกับลูกค้าแต่ละประเภท และปฏิบัติต่อลูกค้าแต่ละประเภทอย่างเป็นธรรมและเท่าเทียมกัน

ข้อเสนอในการปรับปรุง:

เนื่องด้วยปัจจุบันการรับมอบและส่งมอบหลักทรัพย์ส่วนใหญ่จะอยู่ในรูปแบบไร้ใบหลักทรัพย์ (Scripless) ประกอบกับสมาชิกต้องปฏิบัติตามหลักเกณฑ์ของสำนักงาน ก.ล.ต. ในเรื่องบริหารจัดการความเสี่ยงของลูกค้าอยู่แล้ว ดังนั้น หลักเกณฑ์ปัจจุบันของตลาดหลักทรัพย์ฯ จึงอาจไม่เหมาะสมต่อสภาพการณ์ปัจจุบัน เกิดความไม่เท่าเทียมกัน รวมถึงสมาชิกอาจขาดความยืดหยุ่นในการบริหารจัดการความเสี่ยงของลูกค้าให้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ

เพื่อให้มีความเข้าใจที่ถูกต้องเกี่ยวกับข้อเสนอปรับปรุงหลักเกณฑ์ในครั้งนี้ ตลาดหลักทรัพย์ฯ จึงขอชี้แจงเพิ่มเติมว่า หลักการสำคัญของการแก้ไขหลักเกณฑ์ดังกล่าว คือ การกำหนดระยะเวลาในการชำระราคาและส่งมอบหลักทรัพย์ระหว่างสมาชิกกับลูกค้าทุกประเภทให้ **เป็น T+2** เหมือนกัน เพื่อความเท่าเทียมกันของลูกค้า โดยมีรายละเอียดดังนี้

1. กรณีลูกค้าต้องชำระค่าซื้อ หรือต้องส่งมอบหลักทรัพย์ให้กับสมาชิก: ลูกค้าจะต้องดำเนินการให้แล้วเสร็จก่อนเวลาที่สมาชิกจะชำระราคาและส่งมอบหลักทรัพย์กับสำนักหักบัญชี เพื่อให้สมาชิกสามารถนำส่งเงินและหลักทรัพย์กับสำนักหักบัญชีเพื่อการชำระราคาและส่งมอบหลักทรัพย์ได้ทันเวลา?

2. กรณีสมาชิกต้องชำระค่าขาย หรือต้องส่งมอบหลักทรัพย์ให้ลูกค้า: สมาชิกจะต้องดำเนินการ หลังจากที่สมาชิกชำระราคาและส่งมอบหลักทรัพย์กับสำนักหักบัญชีแล้ว เพื่อป้องกันการเอื้อประโยชน์แก่ลูกค้าในลักษณะที่อาจไม่เป็นธรรม

ทั้งนี้ สมาชิกยังคงมีหน้าที่ต้องปฏิบัติต่อลูกค้าแต่ละประเภทอย่างเป็นธรรมและเท่าเทียมกัน โดยสมาคมบริษัทหลักทรัพย์ไทย (“ASCO”) อาจจะกำหนดแนวปฏิบัติของสมาชิกเพิ่มเติมเพื่อให้เป็นมาตรฐานเดียวกันทั้งอุตสาหกรรม โดยแนวปฏิบัติของสมาชิกที่กำหนดเพิ่มเติมโดย ASCO ดังกล่าวต้องได้รับความเห็นชอบจากสำนักงาน ก.ล.ต. หรือตลาดหลักทรัพย์ฯ (แล้วแต่กรณี)

² ปัจจุบันสำนักหักบัญชี ได้กำหนดให้สมาชิกต้องทำการชำระราคาและส่งมอบหลักทรัพย์กับสำนักหักบัญชี ณ เวลา 13:30 น. ของวันที่ T+2

ส่วนที่ 3: แบบรับฟังความคิดเห็น

ท่านสามารถแสดงความคิดเห็นบนแบบรับฟังความคิดเห็นนี้หรือผ่านทางลิงค์ <https://forms.gle/4q6EBvh7vhPjXukt5>

1. ข้อมูลทั่วไป

ชื่อ-นามสกุล
 บริษัท (ชื่อย่อ)
 ตำแหน่ง
 โทรศัพท์
 อีเมล

สถานะของผู้ให้ข้อคิดเห็น (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

- ☐ บริษัทหลักทรัพย์ ☐ บริษัทหลักทรัพย์จัดการกองทุน / ผู้ลงทุนสถาบัน
☐ ผู้ลงทุนบุคคล ☐ อื่นๆ (ระบุ).....

ตลาดหลักทรัพย์ฯ จะเก็บรวบรวม ใช้ และเปิดเผยข้อมูลส่วนบุคคลของท่าน โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อการรับฟังความคิดเห็น การติดต่อ และดำเนินการอื่นใดที่จำเป็นที่เกี่ยวข้องกับการรับฟังความคิดเห็นดังกล่าว โดยข้อมูลส่วนบุคคลของท่านจะได้รับความคุ้มครองภายใต้คำประกาศเกี่ยวกับความเป็นส่วนตัวของกลุ่มตลาดหลักทรัพย์ฯ ศึกษารายละเอียดเพิ่มเติมได้จาก <https://www.set.or.th/th/privacy-notice>

2. ความคิดเห็น (หากท่านเห็นด้วยเป็นอย่างอื่น หรือไม่เห็นด้วย โปรดระบุเหตุผล)

ท่านเห็นด้วยหรือไม่กับการกำหนดระยะเวลาในการชำระราคาและส่งมอบหลักทรัพย์ระหว่างสมาชิกกับลูกค้าทุกประเภทให้เป็น **T+2** เหมือนกัน เพื่อความเท่าเทียมกันของลูกค้า โดยมีรายละเอียดดังนี้

1. กรณีลูกค้าต้องชำระค่าซื้อ หรือต้องส่งมอบหลักทรัพย์ให้กับสมาชิก: ลูกค้าจะต้องดำเนินการให้แล้วเสร็จก่อนเวลาที่สมาชิกจะชำระราคาและส่งมอบหลักทรัพย์กับสำนักหักบัญชี เพื่อให้สมาชิกสามารถนำส่งเงินและหลักทรัพย์กับสำนักหักบัญชีเพื่อการชำระราคาและส่งมอบได้ทันเวลา

2. กรณีสมาชิกต้องชำระค่าขาย หรือต้องส่งมอบหลักทรัพย์ให้กับลูกค้า: สมาชิกจะต้องดำเนินการหลังเวลาที่สมาชิกชำระราคาและส่งมอบหลักทรัพย์กับสำนักหักบัญชีแล้ว เพื่อป้องกันการเอื้อประโยชน์แก่ลูกค้าในลักษณะที่อาจไม่เป็นธรรม

☐ เห็นด้วย	
☐ เห็นด้วย แต่ รายละเอียดเป็นอย่างอื่น	(รายละเอียดและโปรดระบุเหตุผล)
☐ ไม่เห็นด้วย	(รายละเอียดและโปรดระบุเหตุผล)

ข้อเสนอแนะอื่น:

โปรดส่งความเห็นของท่านกลับมาที่ MarketSupervisionPolicyDepartment@set.or.th ภายในวันที่ 24 มกราคม 2567 ตลาดหลักทรัพย์ฯ ขอขอบพระคุณในความคิดเห็นและข้อเสนอแนะของท่านมา ณ โอกาสนี้